

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

Blommer 25. februar på Pometet i Taastrup. Det er sorten Avalon, som er en tidlig blomstrende sort. Der er godt med knopper og knopskællene er endnu ikke ved at løsne sig

Aktuelt

Efter 14 dages koldt vintervejr, har vi haft to ugers forårsvejr. Den næste tid lover DMI køligere temperaturer igen. Der er endnu ikke knopbrydning i hverken blommer, kirsebær eller buskfrugt.

Nye dyrkningsvejledninger

HortiAdvice har udarbejdet nye dyrkningsvejledninger for Stikkelsbær, Blåbær, Hyld og Havtorn.

Dyrkningsvejledningerne ligger her: <https://www.hortiadvice.dk/mindelegat>.

Arbejdet er støttet af Svend Kristensen, Brdr. Hansen og Niels Esbjergs Mindelegat.

Tilskudsordninger

Økologitilskud til investeringer på økologiske bedrifter. Der vil i løbet af foråret blive åbnet op for at søge støtte under ordningen Økologisk investeringsstøtte 2021, for økologiske landmænd og landmænd, der netop har søgt om økologiautorisation. De kan få tilskud til at investere i nye teknologier, som bidrager til at forbedre produktiviteten ved fx at mindske arbejdstid, øge udbytte på marken eller forbedre udnyttelse af ressourcerne. Det er kun muligt at få tilskud til teknologier, der indgår i bekendtgørelsens teknologiliste, som er sendt i høring. Det forventes at der åbnes for at søge fra ult. April.

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

Erfagrupper, som tilbydes 2021

Økologisk og konventionel buskfrugt - landsdækkende

De to sidste år har vi kørt en landsdækkende erfagruppe for buskfrugtavlere. Erfagruppen er for både konventionelle og økologiske avlere og avlere under omlægning til økologi. Dette gentager vi i 2021. Alle er velkomne. Der bliver 4 halve kursusdage med opstart omkring 1 april. Der er i kurset hovedvægt på solbær, ribs og stikkelsbær. Kurset handler overordnet om dyrkningspraksis og optimering af produktion i forhold til en reduceret behandlingsplan og/eller anvendelse af økologiske midler, alle aktuelle emner tages op på møderne i marken. Kurset vil blive oprettet som et landsdækkende AMU-kursus.

Hvis du er interesseret, vil jeg gerne have forhåndstilmelding på e-mail: HLP@hortiadvise.dk. Så jeg er sikker på, at der er nok interesserede til at afholde kurset. Der skal være mindst 5 virksomheder før kurset kan oprettes.

Pris for deltagelse i kurset er 3400 kr. per person. Undervisere er: Hanne Lindhard Pedersen. Derudover er der en AMU-afgift på 252,- kr.

Økologisk erfagruppe KUN for stikkelsbær.

Vi opretter en erfagruppe med AMU-tilskud specielt for avlere, som dyrker eller ønsker at dyrke økologiske stikkelsbær. Formålet er forbedret dyrkningspraksis, optimering af produktion, formidling af viden om dyrkning af stikkelsbær, erfaringsudveksling og demonstration af nye metoder. Hvis du er interesseret, vil jeg gerne have interesse tilkendegivelse på e-mail: HLP@hortiadvise.dk. Der planlægges 3-4 halvdagsmøder. Pris for deltagelse i kurset er 3400 kr. per person. Undervisere er: Hanne Lindhard Pedersen. Derudover er der en AMU-afgift på 252,- kr.

Skema til sprøjtejournal

Vi oplever desværre ofte, at Landbrugsstyrelsen i forbindelse med kontrolbesøg finder fejl i sprøjtejournalen. Vær opmærksom på at de krav, som stilles i GAP, ikke er de samme som lovkravene. Ifølge lovkravene skal journalen som minimum indeholde de 7 oplysninger, som fremgår af nedenstående skema. Journalen skal udfyldes løbende, senest 7 dage efter hver sprøjtning. Journalen skal opbevares i minimum 3 år.

CVR-nummer:					
Dato	Identifikation af behandlet areal (fx marknr.)	Areal ha	Afgrøde/kultur	Pesticid (produktnavn)	Dosis pr. ha

Indberetninger 2021

Frist for indberetning af gødningsregnskab og sprøjtejournalindberetning er den 31. marts.

Frist for fællesskema og gødningskvote- og efterafgrødeskema er den 16. april.

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

I HortiAdvice tilbyder vi udarbejdelse af disse indberetninger, samt overdragelse af betalingsrettigheder. Hvis du ønsker vores hjælp til udførelse af disse opgaver, så kontakt konsulent Paw Helms på mail pahe@hortiadvic.dk, eller på mobil 20 25 64 94.

OrganicXseed. Den tidligere Økologiske frødatabase

Der er ikke længerere general dispensation til at købe ikke økologiske planter. Svartiden på at få dispensationer er på op til 4 uger. Så har du planer om at plante noget her i foråret, så gå i gang i rigtig god tid, hvis du ønsker dispensation. Hanne Lindhard ([hlp@hortiadvic](mailto:hlp@hortiadvic.dk)) kan være behjælpelig med ansøgning om dispensation til brug af konventionelt plantemateriale, hvis der ikke er økologisk plantemateriale til rådighed i OrganicXseed.

Nyt om kemi

Syn af sprøjten og tjek af sprøjterummet.

Har du spørgsmål om syn af sprøjter eller ønsker at bestille syn af sprøjten og tjek af sprøjterummet, kan du kontakte Niels Enggaard Klausen på 29170496.

Forårsklargøring af sprøjten

Efter at have stået vinteren over bør sprøjten tjekkes og klargøres inden brug. Her er en vejledning.

Rengør sprøjten, filtre og dyser

Start med at vaske sprøjten udvendigt og indvendigt, enten med et godkendt rengøringsmiddel til sprøjter, eller med tredobbelt salmiakspiritus (1 liter til 100 liter vand). Lad midlet virke i både tank, armatur, bom og dyser i en times tid. Husk at betjene ventiler m.m. for at skylle alle slangerne igennem. Rengøring af sprøjten skal enten foregå på en vaskeplads med opsamling eller ude i marken.

Fortsæt med at rense dyser og samtlige filtre. Nye dyser kan eventuelt monteres på sprøjten, hvis de gamle virker slidte. Det er en relativt lille udgift, set i forhold til sikkerheden for at sprøjtevæsken fordeles korrekt, og dyserne giver den rette mængde sprøjtevæske.

Når sprøjten er rengjort, gennemgås slanger for knæk og utætheder, samt alle bevægelige dele og pakninger smøres med syrefri olie.

Hvad gør man med frostvæsken?

Sprøjten står formentlig med frostvæske i slanger, filter og tank, hvilket har givet en stor sikkerhed for, at der ikke opstår frostsprængninger i løbet af vinteren. Men hvad gør man med frostvæsken, når foråret kommer? Frostvæske har faremærkningen `Sundhedsfare`, og skal derfor bortskaffes som farligt affald.

Det, der kan opsamles, skal enten afleveres ved kommunes genbrugsstation, eller man kan gemme og genbruge frostvæsken.

Midler mod bladhpvæse i buskfrugt?

Biscaya: Godkendelsen udløb 30. april 2020 og der er anvendelses- og opbevaringsforbud fra 3. februar 2021.

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

Der arbejdes på en udvidelse af godkendelsen af Lamdex (Konventionelt) og SpruzitNeu (Økologisk), så de også kan bruges mod bladhvepse i buskfrugt. Her er specielt stikkelsbærbladhvepse en udfordring.

Ukrudt

I nyplantninger **uden høst** i år kan ukrudt bekæmpes med jordmidler som Boxer (kun buskfrugt) eller DFF midler som afskærmet sprøjtning. DFF midlerne har en bredere virkning men kan give hvidfarvninger på blade. Alternativt kan der benyttes ½ dosering og ligeledes køres med ½ dosering MaisTer, som også har virkning på allerede fremspiret ukrudt.

I arealer med høst i år kan der behandles med MaisTer inden knopbrydning, når ukrudtsplanterne har 2-3 kimblade og ved temperaturer over 8°C. Dosering er maks. 150 g/ha (fordelt over en til to gange) og afhænger af ukrudtstryk. Der tilsættes 0,67 L MaisOil per 50 g MaisTer for at sikre en optimal optagelse og effekt. MaisTer er godkendt til brug med afskærmet sprøjtning i **aronia, hyben, blåbær, ribs, solbær, stikkelsbær, kirsebær og blommer** med 3 måneders sprøjtefrist.

Ukrudtsbekæmpelse i økologi

Ukrudtsbekæmpelsen skal startes lige så snart at det er muligt at køre i plantagen. Den mekaniske renholdelse vil også sørge for omsætning af eventuelle blade fra sidste år. Hvis der stadig findes blade fra sidste år på jorden i plantagen, vil de kunne være basis for den primære smitte fra sygdomme som skivesvamp. Derfor er det vigtigt at sørge for omsætning og reducere smitekilden, inden sæsonen starter.

Gødskning

Det er tid til at få udbragt forårstildelingen af gødning. Kontakt eventuelt din konsulent for en gødningsplan.

Kør fast gødning ud så tidligt som muligt. Hvis der kommer en tør periode i foråret, bliver næringen for sent tilgængeligt for træerne. Sørg for at få kvælstof ud tidligt. I 2020 oplevede vi en lang tør periode i foråret, og de steder, hvor gødningen ikke blev udbragt rettidigt, blev næringen for sent tilgængeligt for planterne.

Gødskning i økologi

Bruges der organisk gødning, som omsættes langsomt, er det vigtigt at komme tidligt ud med gødningen, så snart der kan køres i marken.

Der må maksimalt bruges 170 kg total-N pr. Ha. I 2020/2021 er der ikke en fast grænse for brug af ikke-økologisk gødning, som vil gælde for de fleste producenter af frugt. Men modtages økologisk arealtilskud er der restriktioner, som skal overholdes:

Hvis man modtager tilskud for: Reduceret N på 500 kr. per ha, må der maks. bruges 65 kg udnyttet N pr ha. Hvis man modtager Basistilskud for økologisk arealtilskud, må man maks. tilføre 107 kg udnyttet N per ha. Desuden kan være begrænsninger, hvis man leverer foder eller konsumkorn til en virksomhed. Her er begrænsningen 54 kg udnyttet N pr ha.

[Økokataloget:](#)

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

Viden om gødning til økologisk produktion findes her: <https://okologi.dk/viden-om-oekologi/recirkulering/oekologisk-goedningskatalog/>

Nyt om kulturerne

Buskfrugt

Natron til bekæmpelse af skivesvamp i solbær? **Vi søger forsøgsvært**, som har mod på at bekæmpe skivesvamp i solbær med basisstoffet Natron og sammenligne det med usprøjtet eller egen standard behandling. Natron er godkendt til økologi og bekæmpelse af meldug i bær. Vi vil undersøge om Natron også har en virkning mod skivesvamp, så godkendelsen evt. kan udvides. Hvis du har mod på at være med til dette så henvend dig til Hanne på HLP@hortiAdvice.dk.

Varsling af skivesvamp i buskfrugt

Udslyngning af sporer af skivesvamp vil blive fulgt på Hvidkærvej af HortiAdvice igen år og bliver meldt ud i nyhedsbrevet. Starten for udslyngning af sporer varierer mellem år og infektionsrisikoen efter den første udslyngning afhænger af temperatur og vådt vejr. Regn efter en varm periode er lig med infektionsrisiko. Behandling vil være aktuelt ved infektionsrisiko efter løvspring.

Knopgalmider i solbær

Hvis ikke allerede gjort, er det sidste frist for at tjekke arealer med solbær for knopgalmider. De angrebne knopper skiller sig ud ved at være runde og bør være nemme at se nu. Senere og fra knopbrydning og indtil drueklase kan galmiderne bekæmpes med Kumulus S. Det optimale tidspunkt for behandling er forud for en varm periode fra knopbrydning. Miderne begynder deres vandring ved temperaturer fra 16 grader.

Blåbær

Vi har oprettet en facebookgruppe for blåbæravlere. Den er nordisk og er en gruppe, hvor vi kan udveksle information og nyheder til gavn for hinanden. Der vil også jævnligt komme korte indspil fra os konsulenter. Gruppen hedder [Blåbærproducenter i Norden](#). Arbejdet med gruppen er en del af et projekt betalt af FØL (Fonden for Økologisk Landbrug). Projektet hedder: **Kom godt i gang med økologiske blåbær og stikkelsbær** og løber 2020 til 2022.

Beskæring

Beskæring skal sikre en god balance mellem frugtsætning i år og vækst og frugtsætning næste år. Kraftige buske kan give flere bær, men stor frugtsætning vil reducere vegetativ vækst og næste års udbytte. I svagtvoksende buske kan væksten stimuleres ved en kraftigere beskæring og særligt af ældre grene. Ved beskæring gælder det om at fjerne lavthængende og svage grene og tænke på at sikre lysindfald og udskiftning af grene fra bunden. Midten skal være åben. Blåbær sætter bær yderst på et-årsskud og de bedste bær findes på stærke sidegrene, som er de tykke og rødliges sideskud, som er dem, der skal beholdes. Fjern de tynde og små grønne sideskud.

Surkirsebær

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

Varsling af kirsebærbladplet i surkirsebær

Udslyngning af sporer af kirsebærbladplet vil blive fulgt på Hvidkærvej af Hortiadvice i år og meldt ud i nyhedsbrevet. Starten for udslyngning af sporer varierer mellem år og infektionsrisikoen efter den første udslyngning afhænger af temperatur og vådt vejr. Regn efter en varm periode er lig med infektionsrisiko. Behandling vil være aktuelt ved infektionsrisiko efter løvspring.

Natron mod kirsebærbladplet.

Natron til bekæmpelse af kirsebærbladplet i surkirsebær?

Natron er godkendt til økologi og bekæmpelse af meldug i bær (ikke kirsebær, som regnes for en 'træfrugt'). Vi vil undersøge om Natron også har en virkning mod kirsebærbladplet, så godkendelsen evt. kan udvides. Vi planlægger at udføre denne test hos to forsøgsværter.

Beskæring

Knopperne rører meget snart på sig, og i arealer der er følsomme for bakteriekræft, skal man være ekstra opmærksom på denne skadevolder.

Det er oplagt at beskære fra nu af. Der vil nu være en opadgående væskestrøm, og bakteriekræft får derfor sværere ved at inficere sårene. Fjern aldrig mere end 1/3 del af træet, så bliver væksten umulig at kontrollere.

Stevnsbær: Som udgangspunkt beskæres efter at få én opret stamme. Enkelte store grene som er blevet for kraftige og oprette fjernes hvert år. Beskæring udføres for at sikre lys ind i træet. Uden lys dannes der svage blomsterknopper, og skyggen vil medføre grendød i bunden af træet. Grendød kan blive så udtalt at udbyttet mindsket og bæring bliver begrænset til toppen af træet.

Kelleriis, Fanal, Sumadinka o.lign. sorter: Der forsøges lige som for Stevnsbær at danne en opret midterstamme. Det lykkes ikke altid, og da er man nødt til at fjerne de grene som giver mest skygge ind i træet.

Unge træer: Her er beskæring med henblik på at forme træet. Der vælges en top, som skal sikre en opret midterstamme, alle oprette grene som vil konkurrere med toppen fjernes. Grene som har halv tykkelse af stammen, vil typisk blive konkurrenter til toppen og vokse for kraftigt.

Gødskning

Tilføj omkring 80 – 100 kg N nu, afhængig af væksthiveau og udbytte sidste år. Bliver det et år med stor sætning, gødes op til de 150 kg N når udbyttet kan vurderes. Der tilføjes endvidere ca. 15 – 25 kg P og 100 – 150 kg K afhængig af udbyttiveau i plantagen.

Blommer

Aktuelt

- Gødskning og bladgødskning
- Beskæring
- Behandling med svovl/Kumuluss S mod mider og svampesygdomme
- Behandling mod overvintrende æg af frugttræsspindemider

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

- Sørge for at have bestøvere forud for blomstring
- Indkøb af varslingsværktøjer

Gødskning og bladgødskning

Det er forhåbentlig til at køre i markerne, for det er ved at være seneste frist for at få udbragt den første tildeling af gødning, så der er tilgængelige næringsstoffer til blomstringen. Når knopskællene løsner men før knopbrydning, er det tid til at bladgødske med kobber. Det skal gøres før regnvejr. Hvis der bruges kobberhydroxid (1-2 kg/ha) opnås den bedste sideeffekt mod bakteriekræft.

Beskæring

Det er fra marts et godt tidspunkt til beskæring. Vækstreaktionen vil være lidt mindre, det er tydeligere at se knopperne og bladknopperne ved beskæring af sidegrene og smittetrykket for bakteriekræft kan være mindre, fordi vi forhåbentlig vil opleve flere dage med tørvejr.

Vækstreaktion i forhold til tidspunktet for beskæring.

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

Hvis beskæringen stadig er i gang eller udføres i denne tid, så vælg de tørre dage til beskæringen og planlæg bladgødsning med kobber efter beskæringen. Anbefalingen her og nu er, at der som minimum er udsigt til 5 dages tørvejrs efter beskæring af hensyn til at minimere risikoen for smitte med bakteriekræft.

Beskæringen i spindeltræer skal sikre en smal top og bred bund eller kort sagt kegleformen, som skaber gode lysforhold, og dannelsen af nye frugtbærende grene til næste sæson. Så ved beskæringen tænkes i at have frugtbærende grene i sæsonen og på at have erstatningsgrene til næste sæson. I toppen vælges én top og skyggende/tætsiddende grene fjernes her som i hele træet. Hængende til flade grene klippes omkring 1/3 tilbage og efter behov tænkes i udskiftning af sidegrene nede i træet ved at skære tilbage til en stab. Der skæres tilbage over en sidegren eller en bladknop.

Slank spindel efter beskæring tidligt forår. Her sorten Jojo

Beskæring/formning af unge træer: Målet med formningen af unge træer er at have/få dannet de nederste sidegrene fra over knæet og op til ca. 1 meter. Sidegrene under knæhøjde fjernes. Hvis der ingen sidegrene er over knæhøjde klippes tilbage over en bladknop til ca. 1 meter for at få dannet sidegrene herunder. Optimalt er et antal på 4-5 sidegrene i denne højde. Hvis der er sidegrene (minimum 2), vælges en top og sidegrene klippes tilbage, hvis de er længere/kraftigere end toppen. Sidegrene klippes tilbage til samme horisontale linje. Hvis sidegrenene ikke er længere/kraftigere end toppen klippes kun de svage, lange nedadhængende sidegrene tilbage.

Blommepunggalimide/rustmider og haglskudssyge

Behandling mod miderne er snart aktuel og senest lige før begyndende blomstring. Der kan behandles med maks. 8 kg svovl/[Kumululus S](#). Svovl/Kumululus S vil også have effekt mod svampesygdommen haglskudssyge. Haglskudssyge er en svampesygdom, der giver bladsymptomer, der ligner bakteriekræft.

Frugttræsspindemider og bladlus

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

I plantager med angreb af frugttræsspindemider, er det inden knopbrydning, der skal sættes ind med Fibro

20-30 kg/ha mod de overvintrende æg. Angreb ses som misfarvede blade sensommer og tidligt bladfald, som vil påvirke knopdannelsen og udbyttet efterfølgende år. Behandlingen vil have en sideeffekt på bladlusæg men ingen virkning på væksthusspindemider. Frugttræsspindemiden overvintrer som æg, som kan ses nu som klynger af små orange æg på veddet. Ved behandling med Fibro, bør der efter knopbrydning ikke behandles med svovl/Kumulus S 3 dage før og efter af hensyn til risiko for bladsvidning.

Overvintrende æg af frugttræsspindemiden her på æble

Bestøvning

Blommer er tidlig blomstrende og blomstrer i en periode, hvor vejret kan være ustabilt og vilkårene for bestøvning derfor ikke altid optimale. Det er derfor vigtigt at have rigeligt med bier og aktive bier i plantagen. Der er ingen anbefalinger for antal bifamilier/ha i blommer men anbefalingen for kirsebær er er 3-10 bifamilier/ha i sød- og surkirsebær. Der er mere information om bestøvning i Biavlerforeningen hæfte, som kan hentes [her](#).

Humlebier er aktive ved lavere temperaturer og kan være et godt supplement til honningbier i koldere perioder. For blommer anbefales 2-3 multihives/ha som supplement til honningbier.

En humlebi, mørk jordhumle, ved begyndende blomstring i blommer.

Bestilling af varslingsværktøjer

Bestilling af feromonkapsler/fælder til overvågning af blommeviklere og til overvågning af de øvrige viklere samt hvide limplader til overvågning af blommehevpsen kan bestilles på [Gartnershop](#).

Busk- og stenfrugtNYT

Nr. 2 // 1. marts 2021.

Arrangementer

Ingen i disse corona-tider.

Konsulenter		
	Helle Mathiasen Mobil: 40144095 hmat@hortiadvic.dk	Hanne Lindhard Pedersen Mobil: 23826347 hlp@hortiadvic.dk

Hortiadvic tager forbehold for tastefejl og lign. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. Hortiadvic har copyright på billederne